

Förskolan Valthornets plan mot diskriminering och kränkande behandling

2017-2018

KVARTETTENS ENHET

→ www.norrkoping.se

NORRKÖPING

Innehåll

Grunduppgifter.....	3
Lagar och regler	4
Juridiska begrepp	5
Delaktighet.....	9
Utvärdering av förra årets plan	11
Utvecklingsområden 2017/2018	14
Rutiner för akuta situationer	15

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvariga för planen

Förskolechef Cecilia Wenner och Kvartettens ledningsgrupp

Planen gäller från

2017-08-01

Planen gäller till

2018-07-31

Vår vision

Vår vision är att alla är lika viktiga. På vår förskola ska alla barn ges de bästa möjligheterna att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Ingen form av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier får förekomma. Vi har nolltolerans. Vi har ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra kränkningar och diskriminering. Alla barn ska känna sig trygga och bli respekterade oavsett sitt eget eller någon av sina anhörigas kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Lagar och regler

Diskrimineringslag (2008:567)

Skollag (2010:800)

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10).

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs 1989. Tanken med konventionen är att skapa ett samhälle som respekterar barnen i alla sammanhang. Konventionen ska också stärka barns roll både i familjen och i samhället i stort. Kapitel 6 i skollagen, Åtgärder mot kränkande behandling, grundar sig bland annat på barnkonventionens artikel 2, 3, 6, 12, 19 och 28. Dessa artiklar är därmed särskilt relevanta för likabehandlingsarbetet.

Artikel 2: Alla barn har lika värde och lika rättigheter. Inget barn ska diskrimineras. Det innebär bland annat att barn inte får diskrimineras på grund av exempelvis härkomst, funktionsnedsättning eller religion. Vidare får barn inte diskrimineras i förhållande till vuxna eller andra barn.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet, i alla situationer där åtgärderna på något sätt påverkar barn. Det gäller till exempel barnets utbildning, välfärd och hälsa.

Artikel 6: Handlar om att skapa en miljö för barnet som ger bästa tänkbara möjligheter till överlevnad och utveckling.

Artikel 12: Handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller barnet.

Artikel 19: Alla barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, utnyttjande och vanvård när de är i föräldrarnas, andra vårdnadshavares eller annan persons vård. Samhället ska ha olika sociala program för att ge barnet och den som har hand om barnet stöd, liksom på andra sätt arbeta förebyggande.

Artikel 28: Alla länder som skrivit under barnkonventionen ska verka för ordning i skolan, utan att kränka barn och elevers värdighet.

Juridiska begrepp

(*Lika rättigheter i förskolan – handledning s. 52-59*)

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Bristande tillgänglighet (www.do.se)

Från och med den 1 januari 2015 ingår bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen. Det nya förbudet mot diskriminering ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor. Vad innebär bristande tillgänglighet?

Med bristande tillgänglighet menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]

När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]

En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Axel går i Evangeliska FosterlandsStiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]

Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror.

Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]

David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storsyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]

Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla.

Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]

Delaktighet

Barnens delaktighet

Genom observationer, samtal och reflektioner har barn och pedagoger arbetat fram barnens likabehandlingsplan i form av "Bamseluvor" eller som gemensamma kompistavlor. Planen finns visualiserad och tillgänglig i verksamheten, den är ett levande verktyg i avdelningens likabehandlingsarbete. Vi arbetar med olika värdegrundsmaterial, bland annat "Tio små kompisböcker". Vi uppmuntrar barnen till dialog och att uttrycka sina tankar, åsikter och känslor. Detta sker i grupp samt i enskilda spontana och planerade mötesforum.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi månar om att ha en välkomnande atmosfär där vi gör allt för ett gott samarbete med vårdnadshavare och för barnen andra viktiga vuxna i det dagliga arbetet och i alla våra möten. Vi anser att detta skapar delaktighet och inflytande.

På introduktionssamtal samtalar vi om vår plan och dess intentioner. Planen finns lättillgänglig på varje avdelning och på vår hemsida. Vårdnadshavare uppmanas läsa planen, kommentera och lämna synpunkter. Samtal kring värdegrundsarbete förs vid spontana samt planerade möten såsom utvecklingssamtal. Vårdnadshavare uppmanas besvara en föräldraenkät via Norrköpings kommun vars resultat vi tar del av och analyserar till grund för vårt fortsatta arbete.

Personalens delaktighet

All personal på förskolan har eget ansvar att sätta sig in i planen och för att levandegöra dess intentioner. För att likabehandlingsarbetet ska fungera så måste personalen hålla sig uppdaterade, och alla har ett ansvar för att kritiskt granska den egna verksamheten, sitt eget görande och tänkande, för att hålla värdegrunden levande. Alla som arbetar på förskolan följer de demokratiska värden som vår plan bygger på och arbetar för att öka medvetenhet kring hur samhällsnormer och föreställningar påverkar oss. Vi arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbete på personalmöten och kompetensutvecklingsdagar, genom diskussioner och föreläsningar. Pedagogerna har observerat förskolans miljöer utifrån diskrimineringsgrunderna och lämnat in en skriftlig analys av dessa.

Förankring av planen

Med barnen förankras planen i den dagliga verksamheten, samt vid planerade samtal/aktiviteter (kompissamtal). På introduktionssamtal/utvecklingssamtal presenterar vi vår plan och dess intentioner för vårdnadshavare samt talar om var planen finns att tillgå. Likabehandlingsplanen finns som stående punkt på dagordning för reflektionstid. All personal på förskolan har eget ansvar att sätta sig in i

Likabehandlingsplanen, samarbeta för att levandegöra dess intentioner i verksamheten. På personalmöten diskuteras värdegrundsfrågor.

Utvärdering av förra årets plan

Alla avdelningar har utvärderat arbetet med trygghet och förhållningssätt genom att ta fram en nulägesbeskrivning, en analys och förslag på åtgärder. Avdelningarna har utifrån diskrimineringsgrunderna gjort observationer och kartlagt förskolans miljöer. Vi har inte genomfört de barnintervjuer som skulle utgöra en del av grunden för utvärderingen av mål 2.

Förskolechef och alla pedagoger har varit delaktiga i utvärderingen. Verksamhetens värdegrundsarbete har kommunicerats med barn och vårdnadshavare.

Resultat av utvärderingen av förra årets plan

2016-17

Mål 1: Värdegrundsarbetet samt mål 3: Arbete med sociala relationer

Utifrån förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling har barn och pedagoger på varje avdelning skapat levande verktyg som symboliseras bland annat genom Bamseluvor, kompistavlor och en gungbräda. Det värdegrundade arbetet är något som genomsyrar hela verksamheten. Pedagoger planerar och skapar förutsättningar för olika möten i mindre grupper där de tillsammans med barnen samtalar, reflekterar och diskuterar kring vår värdegrund, tankar och uppkomna funderingar. Som stöd i vårt värdegrundsarbete har vi Bokkanon, kompisböcker och annat arbetsmaterial. I dokumentation som finns tillgänglig i verksamheten, pedagogiska dokumentationen, värdegrundsarbetet samt på en stor världskarta som visar barn och vårdnadshavares ursprung, finns alla barn representerade.

För att öka medvetenheten hos pedagoger i sitt individuella förhållningssätt tar och ger vi varandra feedback men också konstruktiv kritik, vi är varandras kritiska vänner. Under reflektionstid diskuterar pedagoger förhållningssätt och lyssnar in varandras åsikter. Pedagoger delar med sig av sina kunskaper och har ett reflekterande förhållningssätt där avsikten är att stödja varandra i sin yrkesroll. Pedagoger känner en samhörighet och en trygghet i att kunna ”bolla” tankar och idéer med varandra. Pedagoger är medvetna om att de är en förebild för gruppen samt vikten och ansvaret att sprida goda exempel. Pedagogerna har tillsammans reflekterat kring resultaten av Norrköpings kommuns enkät som vårdnadshavare besvarat. På kompetensutvecklingsdagar under året har vi haft föreläsningar av Stephan Andersson, Barn- och elevombud och Bettan Olsson Thunberg, genuspedagog. Vi har arbetat med olika case på personalmöten där vi diskuterat och dramatiserat.

På vår värdegrundsträff hade vi en gemensam tillställning i Klockaretorpets centrum med sång, rörelse och kompis-alster som utställning. Barnen fick själva skriva inbjudningar som de sedan delade ut till släkt och andra individer i närområdet. Barn och vårdnadshavare fick tillsammans måla

lyktor som sedan användes i ljusmanifestationen på Barnkonventionens dag vid Flygeln.

Vid utvecklingssamtal och introduktion samtalar vi om vår plan mot diskriminering och kränkande behandling med vårdnadshavare.

Informationsbrev skickas till vårdnadshavare via mail eller ges ut i pappersform. Övrig information till vårdnadshavare och andra invånare i samhället finns via kommunens hemsida och förskolornas bloggar.

Mål 2: Kartläggning av förskolans miljöer

Alla avdelningar har utifrån varje diskrimineringsgrund observerat och kartlagt sina pedagogiska miljöer, observationerna har gjorts utifrån ett arbetsmaterial från DO.

Kön – Vi ser utifrån avdelningarnas utvärderingar att vi har en lekmiljö som oavsett kön är organiserad och föränderlig utifrån barnens intressen med en stor del okodat material. Pedagogerna reflekterar kring de böcker vi läser för barnen på förskolan och det framkommer att det fortfarande förekommer en del stereotyper om kön och könsuttryck. Vi har en bra grund i vår Bokkanon med pedagogiskt genomtänkt material. Pedagoger reflekterar tillsammans med barnen kring kön och utmanar barnen i deras lek.

Könsidentitet/Könsuttryck – Avdelningarna har i sina utvärderingar beskrivit på olika sätt vad könsidentitet/könsuttryck skulle kunna vara och att förväntningar kring könsuttryck kan bli påfallande är i de böcker vi läser tillsammans med barnen och när barnen rollek. Böcker lyfts också fram som en utgångspunkt för reflektion tillsammans med barnen.

Etnisk tillhörighet – I avdelningarnas utvärderingar framkommer att pedagoger är medvetna när de lånar böcker till avdelningen och vill ha en mångfald representerad i böckernas karaktärer. Vi skapar platser för möten och reflektioner kring etnisk tillhörighet med exempelvis världskartor och flaggor på våra avdelningar.

Religion - Utifrån avdelningarnas utvärderingar ser vi att det på förskolan förekommer att kristendom ensidigt lyfts fram när vi firar högtider som lucia, jul och påsk men verksamheten planeras då till allra största del utifrån tradition och inte religion. Många avdelningar går till Svenska Kyrkans lokaler för att delta i Storsånger men flera lyfter också fram att man slutat delta vid påsk och jul för att det varit tydliga kristna budskap vid de tillfällena. Vårdnadshavare tillfrågas när vi går till dessa lokaler men det finns olika rutiner på avdelningarna kring vilka vårdnadshavare som tillfrågas.

Funktionsnedsättning – Vi ser utifrån avdelningarnas utvärderingar att det råder vissa brister i anpassningar i verksamheten, det råder normer kring funktionsförmåga vilka ställer krav på barn som kan vara orimliga, exempelvis samlingar i helgrupp.

Sexuell läggning – Alla avdelningar på förskolan har tillgång till böcker där sexualitet behandlas på ett icke-normativt sätt. Några avdelningar samtalar och reflekterar tillsammans med barnen kring sexualitet och familjekonstellationer medan ett par avdelningar beskriver att man inte samtalar om detta om inte barnen tar initiativ till det. När vi benämner lekar

som ”Mamma, pappa, barn” är kärnfamiljen norm, även om rollerna är fördelade annorlunda.

Ålder – Pedagogerna beskriver i sina utvärderingar att det förekommer skillnader i materialens tillgänglighet för yngre och äldre barn. Förskolan gör utflykter tillsammans med alla barn men utflyktsmålen skiljer sig åt beroende på barnens ålder. De yngre barnen tillåts i större utsträckning ha med sig saker hemifrån (napp, snutte) än de äldre barnen. När vi äter frukt skärs de yngre barnens kärnhus bort men de äldre barnen får inte samma service och pedagoger kan då argumentera för denna skillnad genom att säga ”du är stor”.

Reflektion och analys

Pedagogerna måste fortsätta planera och organisera för möten och samtal i mindre grupper för att utmana barn och pedagoger vidare i vårt värdegrundsarbete. Genom fördjupade kunskaper kring diskrimineringsgrunderna får pedagogerna större möjlighet att skapa förutsättningar för alla barn att lyckas och finna sin unika egenart.

Observationer och reflektioner ger oss underlag för vidareutveckling i vårt individuella förhållningssätt. Vi behöver arbeta vidare med att våga utmana varandra och ifrågasätta de implicita regler som ”sitter i väggarna”. Det är pedagogernas ansvar att nyfiket försöka förstå vad barnen gör och stå upp för barnens rätt att utforska och lära individuellt och i grupp.

Vi ser att det finns en viss medvetenhet kring erbjudet material på förskolan (t.ex. böcker, utklädningskläder och lekmaterial) men också ett behov av att öka denna medvetenhet genom att vara närvarande och ställa utmanande frågor till barnen och till varandra.

För att kunna ge alla barn samma förutsättningar och likvärdiga villkor att utvecklas och finna sin unika egenart måste pedagogerna vara förtrogna med de begrepp som används i vår plan.

Vi arbetar vidare för att bygga en gemensam kultur på förskolan genom dagliga möten där varje barn, vuxen och familj bidrar med sin egen erfarenhet av världen. Vi ger barnen möjlighet att få upptäcka värdet i att möta andra som inte är som de själva och ser mångfalden som en tillgång. Pedagogerna behöver skapa fler platser och erbjuda material för möten och reflektioner kring etnisk tillhörighet och religion eller trosuppfattning för att värna om mångfalden.

Utvecklingsområden 2017/2018

På vår förskola ska alla barn ges de bästa möjligheterna att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Ingen form av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier får förekomma. Vi har nolltolerans.

Mål 1: All personal reagerar alltid vid kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering och vidtar åtgärder enligt vår plan.

Åtgärder: All personal anmäler kränkningar, trakasserier och diskriminering då det kommer till deras kännedom.

Mål 2: All personal är förtrogna med innebörden av diskrimineringsgrunderna och övriga begrepp som används i vår plan.

Åtgärder: Vi diskuterar innebörden av begreppen i olika forum och all personal arbetar medvetet för att värna om mångfald.

Mål 3: All personal stödjer varandra i syfte att öka medvetenheten och att utveckla vårt individuella och gemensamma professionella förhållningssätt.

Åtgärder: Vi observerar och reflekterar för att kunna ge och ta feedback och konstruktiv kritik. Under reflektionstid och andra mötesforum diskuterar och reflekterar pedagoger kring förhållningssätt och värdegrundsfrågor.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-06-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Planen kommer att utvärderas i arbetslagen och i ledningsgruppen.

Arbetslagen kommer att utvärdera planen genom att besvara det utvärderingsmaterial som ledningsgruppen arbetar fram.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechef och ledningsgrupp

Rutiner för akuta situationer

Policy

Alla barn på förskolan ska känna sig trygga och bli respekterade oavsett sitt eget eller någon av sina anhörigas kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Ingen form av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier får förekomma. Vi har nolltolerans.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På förskolan kan personalen få kännedom om kränkande behandling eller trakasserier mot ett barn genom att vara aktiva, lyhörda och närvarande exempelvis genom observationer, barns berättelser samt att vårdnadshavare tar kontakt eller genom att andra påkallar vår uppmärksamhet. När vi får kännedom om att ett barn blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling vidtas åtgärder.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

1. Personal utreder vad som hänt/händer, samlar information om det inträffade och samtalar skyndsamt med den som blivit utsatt och den som utfört kränkningen. Det är det enskilda barnets upplevelse av det inträffade som är utgångspunkten för utredningen. Personal uppmärksammar om kränkningen är en enskilda händelse eller en del av systematiska och återkommande kränkningar. Utredningens omfattning och metod anpassas till varje enskilt fall.
2. Blanketten "anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling" (Bilaga 1) används då situationen kommit till personalens kännedom. I den beskrivs händelseförloppet kortfattat och utan värderingar. Gör en anmälan per individ om flera är drabbade vid samma tillfälle.
3. Berörda vårdnadshavare informeras.
4. Lämna anmälan skyndsamt till förskolechef.
5. Vid behov kallas till ett trepartssamtal med personal, vårdnadshavare och förskolechef.
6. Åtgärder som syftar till att trakasserier eller kränkningarna upphör vidtas. Dessa dokumenteras i blanketten. Det ska tydligt framgå vem som ansvarar för respektive åtgärd.
7. Om åtgärderna är otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser vidtas tills situationen är löst. Huvudman ger stöd när behov uppkommer.
8. Åtgärderna följs vid behov upp vid ett tidsbestämt tillfälle.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

1. Gå till barnets undsättning omgående. Ge barnet upprättelse i den mån du kan.
2. Samtala med kollegan om händelsen. Tänk på att inte själv kränka någon.
3. Blanketten "anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling" används då situationen kommit till personalens kännedom. I den beskrivs händelseförloppet kortfattat och utan värderingar. Gör en anmälan per individ om flera är drabbade vid samma tillfälle.
4. Berörda vårdnadshavare informeras.
5. Lämna anmälan skyndsamt till förskolechef.
6. Vid behov kallas till ett trepartssamtal med personal, vårdnadshavare och förskolechef.
7. Åtgärder som syftar till att trakasserierna eller kränkningarna upphör vidtas. Dessa dokumenteras i blanketten. Det ska tydligt framgå vem som ansvarar för respektive åtgärd.
8. Om åtgärderna är otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser vidtas tills situationen är löst. Huvudman ger stöd när behov uppkommer.
9. Åtgärderna följs vid behov upp vid ett tidsbestämt tillfälle.

Ansvarsförhållande

Personal på förskolan har ansvar för att utreda, åtgärda och dokumentera. Förskolechef ansvarar för åtgärd och dokumentation samt skickar till verksamhetschef för arkivering. Om anmälan gäller personal kontaktar förskolechef verksamhetschef och eventuellt personalkontoret.

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

- Alla pedagoger på förskolan
- Cecilia Wenner, Förskolechef
011 - 15 27 73
cecilia.wenner@norrkoping.se
- Maria Blomberg, Utvecklingspedagog
073 - 020 16 20
maria.blomberg@norrkoping.se
- Stephan Andersson, Barn och elevombud, Norrköpings kommun
073 - 020 29 91
stephan.andersson@norrkoping.se